

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası :2025/354
Toplantı Tarihi/Sayısı :25.09.2025/65
Karar Numarası :2025/647
Başvuran :O.K.
Başvuran Vekili/ Vasisi :-
Adres :-
Muhatap Kurum/Kişi :
Muhatap Vekili/ Vasisi :-
Muhatap Adres :-

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ceza infaz kurumunda hükümlü olan ve hukuk fakültesinde kayıtlı olan başvurana 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Öğretimden Yararlanma" başlıklı 76'ncı maddesinde yapılan değişikliğin Üniversite tarafından uygulanmadığı, bu nedenle başvuranın sınavlara kabul edilmediği, çalışırken hukuk fakültesinde okuyan ve derslere devam etmeyen öğrencilerin ise sınavlara kabul edildiği ve bu durumun eşitlik ilkesine aykırı olduğu iddialarına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Sincan 2 No.lu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olduğunu ve Ankara ... Üniversitesi ... Fakültesine kayıtlı bir öğrenci olduğunu, 7/1/2025 tarihli dilekçesi ile 5275 sayılı Kanun'un 76'ncı maddesindeki değişiklik nedeniyle kayıt yenileme ve sınavlara girme talebinde bulunduğunu, talebinin ... Fakültesi Dekanlığının 16/12/2024 tarihli ve ... No.lu kararı nedeniyle reddedildiğini, kararda Yükseköğretim Kurulunun (YÖK) 17/11/2023 tarihli ve ... sayılı yazısı ile 19/2/2024 tarihli ve ... sayılı yazısının gerekçe gösterildiğini, ayrıca hükümlü öğrencilerin derslere devam etmemeleri nedeniyle sınavlara giremeyeceklerinin belirtildiğini, devam zorunluluğunun sadece hükümlü öğrencilerde arandığını, çalışırken ... fakültesinde okuyan ve derslere devam etmeyen öğrencilerin de bulunduğunu ve bu öğrencilerin sınavlara girebildiğini, bu durumun eşitlik ilkesine aykırı olduğunu, Dekanlığın söz konusu kararı nedeniyle eğitim hakkının ihlal edildiğini, 5275 sayılı Kanun'un 76'ncı maddesinde kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan mahpusların örgün ve yaygın öğretim kapsamlarının genişletilmesi maksadıyla değişiklik yapıldığını, mezkûr Kanun'un 76'ncı maddesi gereğince kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan mahpusların üniversite öğrenimlerine dışarıdan devam edebileceklerini, mahpusların üniversite öğrenimlerine ilişkin sınavların öncelikle çevrim içi yapılacağını, bunun mümkün olmaması halinde ilgili

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

üniversite personelinin gözetiminde ve ceza infaz kurumunda yüz yüze yapılacağını, kurumlar ile üniversitelerin mahpus öğrencilerin sınavlarına ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmakla ve tedbirleri almakla yükümlü olduklarını ancak ... Üniversitesinin kanuna aykırı işlem tesis ettiğini, işlemin devamı halinde telafisi güç zararların doğacağını iddia etmekte ve eşitlik ilkesine aykırı olan söz konusu işlem hakkında gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Amaç ve kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde“(1) Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.” hükmü yer almaktadır.

4. 6701 sayılı Kanun’un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3’üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (...)” hükmü yer almaktadır.

5. 6701 sayılı Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasında“(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ...” hükmü yer almaktadır.

6. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin birinci ve dokuzuncu fıkralarında“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.” hükmü yer almaktadır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvurunun konusu” başlıklı 31’inci maddesinde “Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur.” hükmü yer almaktadır.

8. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin birinci fıkrasında“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir. (...)” hükmü yer almaktadır.

9. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesinde“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.” hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Başvuru; ceza infaz kurumunda hükümlü olan ve hukuk fakültesinde kayıtlı olan başvurana 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un “Öğretimden Yararlanma” başlıklı 76’ncı maddesinde yapılan değişikliğin Üniversite tarafından uygulanmadığı, bu nedenle başvuranın sınavlara kabul edilmediği, çalışırken ... fakültesinde okuyan ve derslere devam etmeyen öğrencilerin ise sınavlara kabul edildiği ve bu durumun eşitlik ilkesine aykırı olduğu iddialarına ilişkindir.

13. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un “Öğretimden yararlanma” başlıklı 76’ncı maddesinde“(1) Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlülerin tüm öğretim türlerinden; diğer ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin ise kurum içinde verilebilen yaygın, dışarıdan ve açık öğretim programlarından yararlanmaları sağlanır. (2) Kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlüler, kurum içinde açılan örgün öğretim programlarına kurum disiplin, düzen ve güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek şekilde, kurumsal kapasite ve imkânların uygunluğu ölçüsünde devam edebilir. Yaş, eğitim düzeyi, engellilik durumu, sosyal ve ekonomik durum ile benzeri ölçütlere göre ihtiyacı olan hükümlülere öncelik verilir. (3) Kayıtlı olduğu eğitim kurumlarının ilgili mevzuatına göre gerekli şartları taşıyan ve kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin sınavları, kişi ve kurum güvenliği ile kurum disiplin ve düzeninin bozulmasını önleyici tedbirler alınarak aşağıda belirtilen usule göre ceza infaz kurumu içinde yapılır: a) Kayıtlı oldukları ortaöğretim, ön lisans, lisans ve benzeri öğretim programları kapsamındaki sınavlar ile mesleki yeterlilik

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

gibi yazılı veya sözlü sınavlar, ilgili kurum ile koordinasyon sağlanarak öncelikle çevrim içi, bunun mümkün olmaması hâlinde ise ilgili eğitim kurumu görevlisinin gözetiminde yüz yüze yapılır. b) Hükümlüler, merkezî sınavlar ile açık öğretim kurumları sınavlarına, sınav merkezi olarak belirlenen ceza infaz kurumlarında katılır. (4) Kurum ve kuruluşlar ile üniversiteler, sınavlara ilişkin olarak üçüncü fıkra da belirtilen konularda gerekli düzenlemeleri yapmak ve tedbirleri almakla yükümlüdür.” hükmü yer almaktadır.

14. Başvuru dilekçesinin ekinde yer alan ... Üniversitesi ... Fakültesi Dekanlığının 16/12/2024 tarihli ve ... No.lu kararında YÖK’ün 17/11/2023 tarihli ve ... sayılı yazısında bulunan “yükseköğretim kurumlarımızın örgün eğitim programlarında öğrenim görmeye hak kazanan ancak kapalı ceza infaz kurumlarında tutuklu veya hükümlü öğrencilerin derslere devam edemeyecek olmaları nedeniyle ara, yıl sonu, bütünleme ve mazeret sınavlarına girme hakları bulunmamaktadır” ifadelerine yer verildiği, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun “Diploma alma, ders kredilerinin hesaplanması, öğrencilik haklarından yararlanma ve sınavlar” başlıklı 44’üncü maddesinin (b) fıkrası uyarınca yükseköğretim kurumlarındaki eğitim-öğretim faaliyetlerinin sürdürülmesine ilişkin temel ilkelerin Yükseköğretim Yürütme Kurulu tarafından incelendiği, bu kapsamda YÖK’ün 19/2/2024 tarihli ... sayılı yazısında “... Örgün öğretim programlarında derse devam zorunluluğunun olduğu dikkate alınarak kapalı ceza infaz kurumlarında tutuklu veya hükümlü olup yükseköğretim kurumlarının örgün eğitim programlarında kayıtlı öğrencilerin de derslere devam şartını yerine getirmesi gerektiğine, derslere devam şartını yerine getiremeyen öğrencilerin devamsızlıktan başarısız olarak işlem göreceklерinden yıl sonu ve bütünleme sınavlarına giremeyeceklerine” karar verildiği, bu nedenle daha önce de tutuklu/hükümlü öğrencilerin sınavlara katılmamaları yönünde karar verildiği belirtilmiştir.

15. Dekanlığın ilgili kararında; “27/11/2024 tarihli ve 32735 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7532 sayılı Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 18’inci maddesi ile 5275 sayılı Kanun’un 76’ncı maddesinde yapılan değişikliklerin değerlendirilmiş olduğu ve neticede; kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin infaz kurumu içinde verilebilen yaygın, dışarıdan ve açık öğretim programlarından yararlanmalarının sağlanacağı, buna karşılık örgün eğitim programlarının hükmün kapsamının dışında bırakıldığı, Fakültemizde yürütülen eğitim-öğretim faaliyetlerinin ise örgün eğitim sistemi ile yürütülmesi sebebiyle hükmün kapsamına girmediği, Kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin, maddede belirtilen şartlarda kurum içinde açılan örgün öğretim programlarına devam edebileceği, Fakültemizde verilen eğitimin kurum içi verilen örgün eğitim kapsamında olmadığı, Bu itibarla kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin Fakültemizdeki örgün eğitim programlarından yararlanmalarının mümkün olmadığı, 5275 sayılı Kanun’un 116’ncı maddesinde kapalı ceza infaz kurumunda bulunan tutukluların da aynı rejime tabi olacağı görüldüğünden önceki uygulamanın devamına, ... fakültemizde eğitim- öğretim faaliyetine devam eden tutuklu veya hükümlü öğrencilerin 2024-2025 eğitim- öğretim yılında yapılan sınavlara alınmamalarının uygunluğuna” oybirliği ile karar verildiği anlaşılmıştır.

16. 6701 sayılı Kanun’da cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefî ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

düzenlenmiştir. Anılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

17. Başvuranın iddia ve talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, başvurunun 6701 sayılı Kanun'da yer alan ayrımcılık temellerine dayandırılmaması, yapılan inceleme ve araştırmada da herhangi bir ayrımcılık temelinin tespit edilememesi nedeniyle Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

25/9/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

